

๑๕๕๕
พ.ร.บ.

ค. ๔๔๕

النحو العربي

อาหรับ-ไวยากรณ์

(ตำราว่าด้วยหลักของภาษาอาหรับ)

[قَوَاعِدُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ]

เล่ม ๒

โดย

อ.ร. กุลเกษม

มหานาค

๑ 675

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๘๗

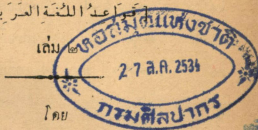
(สงวนลิขสิทธิ์)

النحو العربي

อาหรับ-ไวยากรณ์

(ตำราว่าด้วยหลักของภาษาอาหรับ)

[تأليف أ. عبد اللطيف العربيّة]

อ.ร. กุลเกษม

มทานาค

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๘๗

(สงวนลิขสิทธิ์)

UNIVERSITY OF CHICAGO

313

UNIVERSITY OF CHICAGO

0675

UNIVERSITY OF CHICAGO

16M 34. mm 90

สารบัญ

เรื่อง

หน้าที่

๒๑	ว่าด้วยเรื่อง مفعول به	๕๖
๒๒	คำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่อง مشى	๕๗
๒๓	คำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่อง جمع مذکر سالم	๕๘
๒๔	คำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่อง جمع مؤنث سالم	๕๙
๒๕	รวมความเรื่อง فاعل และ مفعول به	๕๕
๒๖	ว่าด้วยเรื่อง مبتدا และ خبر	๕๖
๒๗	ว่าด้วยเรื่อง جملة فعلية	๖๑
๒๘	ว่าด้วยเรื่อง جملة اسمية	๖๔
๒๙	แบบฝึกหัดที่ ๗	๖๘
๓๐	ว่าด้วย فعل مضارع ที่ نصب	๗๔
๓๑	แบบฝึกหัดที่ ๘	๗๒
๓๒	ฝึกหัดกระจายคำ (เป็นภาษาอาหรับ)	๗๕
๓๓	ว่าด้วย فعل مضارع ที่ جزم	๗๗

เรื่อง

สารบัญ

หน้า

๓๔	แบบฝึกหัดที่ ๔	๔๘
๓๕	ฝึกหัดกระจายคำ.	๑๐๐

อรรถกถา

ภาษาอาหรับเป็นภาษาที่มีเกียรติ และมีผู้นิยมศึกษากันมาก เพราะเป็นภาษาแห่งมหาคัมภีร์กุรอาน และต้นตำหรับของวิชาหลายแขนง หากแต่คำร่าต่าง ๆ ที่ว่าด้วยหลักของภาษานี้ ยังคงเป็นภาษาต่างประเทศอยู่ ซึ่งจะทำให้ความเข้าใจแก่ผู้ศึกษาไม่ได้ง่ายเลย ทั้งนี้ จะสังเกตได้จากผู้ศึกษามาแล้วหลายปี ส่วนมากก็ยังไม่ทราบจุดประสงค์ของวิชาที่ตนกำลังเล่าเรียนอยู่

เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า แต่ละภาษานั้น มีหัวใจและความสำคัญ อย่างที่บุคคลต่างภาษาจะทราบซึ่งได้ไม่ถนัดนัก แต่เท่าที่ได้ให้ข้อสังเกตแก่ผู้ศึกษาในการประกอบหลักของภาษานี้ ก็เห็นว่าเป็นผลดีอยู่มาก.

ข้าพเจ้าจึงได้พยายามใช้ภาษาไทยกำกับ เชื่อว่า จะเป็นแนวทางที่ให้ความเข้าใจแก่ผู้ศึกษาเบื้องต้น ซึ่งจะนำไปสู่ขั้นต่อไป อินชาอัลลอฮุตาอาลา.

อ.ร. กุลเกษม

๑๕/กันยายน/๕๗

ท่านที่รักทั้งหลาย !

ตามแนวทางที่ข้าพเจ้าวางไว้^๕ จะทำประโยชน์
ให้แก่ผู้ศึกษาเพียงใด ขอท่านได้พิจารณาเองด้วย
ความเป็นธรรม ฉะนั้นข้าพเจ้าจึง :

لست ابالى بما يكون من بعض المتفهمين
من اهل الفضل من يعرف قيمة ما انا فاعل
والله الفضل وبه استعين .

المفعول به

ว่าด้วยเรื่อง مفعول به

อธิบาย

๑. คำที่แสดงว่าถูกอาการกระทำเรียกว่า مفعول به
๒. مفرد ที่ท้ายคำมีสระ فتحه เรียกว่า نصب
๓. คำที่เป็น مفعول به ต้อง نصب เสมอ

ดังจะสังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้-

๑. อัลลอห์ ได้สร้าง มนุษย์ ١. خَلَقَ اللهُ الْإِنْسَانَ

อธิบายเรื่อง فاعل และ مفعول به

ถาม	ใครสร้างมนุษย์ ?	(อัลลอห์สร้าง)
ถาม	อัลลอห์เป็นอะไร ?	(เป็นผู้สร้าง)
ถาม	ผู้สร้างหรือผู้ทำเรียกว่าอะไร ?	(เรียกว่า فاعل)
ถาม	คำ فاعل ต้อง رفع อะไรเป็นข้อสังเกต ?	(สระ ضه ท้ายคำ)

ถาม มนุษย์ถูกสร้างหรือถูกอาณานิคมกระทำเรียกว่าอะไร?
(เรียกว่า **مفعول**)

ถาม คำ **مفعول** ต้อง **نصب** อะไรเป็นข้อสังเกต?
(สระ **فتحة** ท้ายคำ)

ตัวอย่างที่ ๒

ขอและห้ อ่าน หนังสือ **يقرأ صالح الكتاب**

ถาม ขอและห้ทำอะไร? (ขอและห้่านหนังสือ)

ถาม ขอและห้เป็นอะไร? (เป็นผู้อ่าน)

ถาม ผู้อ่านหรือผู้ทำเรียกว่าอะไร? (เรียกว่า **فاعل**)

ถาม คำ **فاعل** ต้อง **رفع** อะไรเป็นข้อสังเกต?
(สระ **ضمه** ท้ายคำ)

ถาม หนังสือถูกอ่านเรียกว่าอะไร? (เรียกว่า **مفعول**)

ถาม คำ **مفعول** ต้อง **نصب** อะไรเป็นข้อสังเกต?
(สระ **فتحة** ที่ท้ายคำ)

ให้นักเรียนสังเกตคำแปลประโยคต่อไปนี้ แล้วจึง
ตอบว่าคำใดเป็น فاعل และคำใดเป็น مفعول به

๑. เด็กนั้น ไล่^๔นก กระต่าย مَرَقَ الْغُلَامُ الْوَرَقَ
๒. หญิงนั้น ไล่^๕หุงต้ม อาหาร طَبَخَتِ الْمَرْأَةُ الطَّعَامَ
๓. ช่างไม้ ทำ^๕เก้าอี้ (ตัวหนึ่ง) يَصْنَعُ النُّجَّارُ كُرْسِيًا (ตัวหนึ่ง)
๔. นักเรียน ไล่^๕ผูก เชือกนั้น شَدَّ التِّلْمِيزُ الْحَبْلَ
๕. หญิงสาว ไล่^๕รีดนม แม่โคนนั้น حَلَبَتِ الْفَتَاةُ الْبَقَرَةَ
๖. ชายหนุ่มนั้น ไล่^๕นา (พินดิน) يَحْرُثُ الْفَتَى الْأَرْضَ

ให้นักเรียนอ่าน คำอธิบายเรื่อง مفعول به เป็นภาษา
อาหรับต่อไป

الْمَفْعُولُ بِهِ اسْمٌ مَنْصُوبٌ وَقَعَ عَلَيْهِ فِعْلُ الْفَاعِلِ

แปลว่า

ซึ่งถูกอาการ نصب ที่ اسم นั่นคือ مفعول به

กระทำของผู้กระทำ

الأمثلة

(ตัวอย่าง)

๑. มะห์มุด ได้เปิด หน้าต่าง فتح محمودُ النافذة .
๒. ชายนั้น ได้เห็น ดวงจันทร์ أبصر الرجلُ الهلالَ .
๓. พาร้อง ได้ปลุก คนนอน أيقظَ الرعدُ النائمَ .
๔. ฟานัน ได้กิน หน้า أكلَ الفانانُ الحشيشَ .
๕. แมว กิน หนู يأكلُ القطُّ الفأرةَ .
๖. ช่างไม้ เลื่อย ไม้ ينشُرُ النجارُ الخشبَ .
๗. เจ้าชาย ได้เข้า พระนคร دخلَ الأميرُ المدينةَ .

ให้นักเรียนสังเกตคำแปลประโยคต่อไปนี้ เมื่อเห็นว่าคำใดเป็น فاعل และคำใดเป็น مفعول ก็จงให้สระด้วยตนเองให้ถูกต้องด้วย

๑. นักเรียน ได้ท่อง บทเรียน حفظَ التلميذُ الدرسَ .

๒. ชาวไร่ ปลูก กล้วย يَزْرَعُ الْفَلَّاحُ الْمَوْزَ
๓. เด็กหญิง เย็บ เสื้อผ้า تَخِيطُ الْبِنْتُ الثَّوْبَ
๔. เด็กชายนั้น ได้เคารพ ครู إِحْتَرَمَ الْوَلَدُ الْمُعَلِّمَ
๕. ครู ลงโทษ นักเรียนแล้ว عَاقَبَ الْمُعَلِّمُ التِّلْمِيزَ
๖. ชายนั้น ดื่ม น้ำ يَشْرَبُ الرَّجُلُ الْمَاءَ
๗. แมว กิน เนื้อ يَأْكُلُ الْبِهْرُ اللَّحْمَ
๘. อุฐี บรรทุก ฟืน حَمَلَتِ الْوُثْيُ الْخَشَبَ

นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่า คำ **فاعل** ต้อง **رفع** และ
 คำ **مفعول** ต้อง **نصب** ฉะนั้นจึงให้ระ (ใส่บาเรซ)
 ทำคำสองตำแหน่งนี้ให้ถูกต้องด้วย

๑. ชาวไร่ รดน้ำ ต้นเพาะปลูก يَسْقِي الْفَلَّاحُ الزَّرْعَ الْمَوْزَ
๒. ม้า ลาก รถ يَجْرِ الْخَيْصَانُ الْعَجَلَةَ
๓. ตำรวจ ได้กักขัง ขะโมย حَبَسَ الشُّرْطِيُّ الْخَمِيسَ
๔. ฟาติมะห์ ได้ผูก ลูกแพะ رَبَطَتْ فَاطِمَةُ الْجَدْيَ

คำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่อง مُشْنَى

นักเรียนพึงจำไว้ข้อด้วยว่า การที่ مُشْنَى มี ʾالف กับ ʾنون ท้ายคำนั้น แสดงว่า رفع (ซึ่งเป็นตัวแทนของ ضمة) ถ้าและมี ʾياء กับ ʾنون ท้ายคำนั้น แสดงว่า نصب (ซึ่งเป็นตัวแทนของ فتح) และจะแสดงว่า جر (ซึ่งเป็นตัวแทนของ كسرة) อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ดังจะสังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้-

ตัวอย่าง

๑. يَكْتُبُ التِّلْمِيزَانِ الدَّرْسَ
๑. นักเรียนสองคน เขียน บทเรียน
๒. يَقْرَأُ الرَّجُلَانِ الْكِتَابَيْنِ
๒. ชายสองคน อ่าน หนังสือสองเล่ม
๓. تَعَلَّمْتُ فِي الْمَدْرَسَتَيْنِ
๓. ฉันได้ศึกษา ใน โรงเรียนทั้งสอง

เดือน

นักเรียนจงสังเกตว่าคำใดเป็น فاعل (ต้อง رفع)
คำใดเป็น مفعول به (ต้อง نصب) และคำใดมี
คำ في นำหน้า (ต้อง جر)

คำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่อง جمع مذکر سالم

นักเรียนพึงสังเกตไว้ด้วยว่า การที่ جمع مذکر سالم
มี واو กับ نون ท้ายคำนั้นแสดงว่า رفع (ซึ่งเป็น
(ตัวแทนของ ضمة))

ياء และมี يا กับ نون ท้ายคำนั้นแสดงว่า نصب
(ซึ่งเป็นตัวแทนของ فتحة)

และจะแสดงว่า جر (ซึ่งเป็นตัวแทนของ كسرة)
อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ดังจะสังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

๑. พวกอิสลาม ได้มา جاء المسلمون
๒. ยูเซ่น ได้เห็น พวกอิสลาม رأى حسين المسلمين
๓. ฉันได้เดิน กับพวกอิสลาม مررت بالمسلمين

เตือน

นักเรียนจงสังเกตว่าคำใดเป็น فاعل (ต้อง رفع)
 คำใดเป็น مفعول به (ต้อง نصب) และคำใดมี
 ب นำหน้า (ต้อง جر)

คำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่อง جمع مؤنث سالم

นักเรียนพึงสังเกตไว้ด้วยว่า سرخ ضمّه เป็นเครื่องหมาย
 رفع ของ جمع مؤنث سالم ส่วนเครื่องหมาย
 نصب ของ جمع مؤนث سالم นั้นเป็น سرخ كسره (ซึ่ง
 เรียกว่าเป็นตัวแทนของ فتحه) และเครื่องหมาย جر

ของ جمع مؤنث سالم ก็คงเป็นสระ ڪره ตามเดิม
ดังจะสังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้-

ตัวอย่าง

๑. ฟาติมะห์หลายคน ได้มา ۱. جَاءَتْ فَاطِمَاتٌ
๒. ๒. رَأَى عَلَى الْفَاطِمَاتِ
๓. ๓. مَرَرْتُ بِالْفَاطِمَاتِ
๓. ฉันได้เดิน กับ ฟาติมะห์หลายคน

เตือน

นักเรียนจงสังเกตว่าคำใดเป็น فاعل (ต้อง رفع)
คำใดเป็น مفعول به (ต้อง نصب) และคำใดมี
ب นำหน้า (ต้อง جر)

รวมความเรื่อง ^{فاعل} และ ^{مفعول به}

เมื่อนักเรียนได้พิจารณาถ้อยคำอย่างต่าง ๆ เท่าที่ได้ให้
มาแล้ว คงจะสังเกตได้ดังต่อไปนี้

- (๑) คำ ^{فاعل} และคำ ^{مفعول به} ต้องเป็น ^{กร-}
- (๒) ^{فاعل} ต้องมี ^{فعل} นำหน้าประโยค
- (๓) ^{فاعل} คือผู้^๑ที่อาการกระทำเกิดจากเขา
- (๔) ^{مفعول به} คือผู้^๒หรือสิ่ง^๓ที่ถูกอาการกระทำ
- (๕) ท้ายคำ ^{فاعل} ต้อง ^{رفع}
- (๖) ท้ายคำ ^{مفعول به} ต้อง ^{نصب}

المبتدأ والخبر

خبر และ مبتدا ว่าด้วยเรื่อง

อธิบายโดยย่อ

๑. اسم คำต้นประโยค เรียกว่า مبتدا
๒. اسم หรือประโยคซึ่งทำให้คำต้นได้ใจความ เรียกว่า خبر
๓. คำ مبتدا และ خبر ต้อง رفعเสมอ

الأمثلة

(ตัวอย่าง)

๑. หนังสือ ^๕ นั้น มีคุณ	๑. الْكِتَابُ ^๕ نَافِعٌ
๒. รูปภาพ ^๕ นั้นงาม	๒. الصُّورَةُ ^๕ جَمِيلَةٌ
๓. รถไฟ ^๕ นั้นเร็ว	๓. القِطَارُ ^๕ سَرِيعٌ
๔. ความสะอาด ^๕ นั้น จำเป็น	๔. النِّظَافَةُ ^๕ وَاجِبَةٌ
๕. โลก ^๕ (พื้นดิน) นั้น กลม	๕. الْأَرْضُ ^๕ مُسْتَدِيرَةٌ

٦. محمودٌ جاءَ خادِمُهُ

๖. มะหฺมุดนั้น คนใช้เขา มาแล้ว

ตามตัวอย่างเหล่านี้ นักเรียนคงสังเกตเห็นได้ว่า คำ مبتدا
เป็น مذكر คำ خبر ก็ต้อง مذكر ถ้าและคำ مبتدا
เป็น مؤنث คำ خبر ก็ต้อง مؤนث เช่นกัน

ให้นักเรียนอ่านคำอธิบายเป็นภาษาอาหรับต่อไป

المُبْتَدَأُ اسْمٌ مَرْفُوعٌ فِي أَوَّلِ الْجُمْلَةِ

แปลว่า

مبتدا นั้นคือ اسم ที่ رفع ซึ่งอยู่ต้นประโยค

وَالْخَبَرُ اسْمٌ مَرْفُوعٌ يُكُونُ مَعَ الْمُبْتَدَأِ جُمْلَةً مُفِيدَةً

แปลว่า

خبر นั้นคือ اسم ที่ رفع ซึ่งกระทำให้คำ مبتدا

ได้ใจความ (สมบูรณ์) กลายเป็นประโยคขึ้น

ให้นักเรียนสังเกตคำแปลประโยคต่อไปนี้ และจ
 ำว่าคำใดเป็น مبتدا คำใดเป็น خبر (ให้แสดงข้อสังเกต)

๑. กระปุกหมึกนั้น (บรรจุ) เต็ม ๑. الدَوَاؤُ الْمَمْلُوءُ
๒. ครูนั้น (คือผู้) มา ๒. الْمُعَلِّمُ حَاضِرٌ
๓. อากาศนั้น เปลี่ยน (ใหม่) ๓. الْهَوَاءُ مُتَجَدِّدٌ
๔. พ่อค้านั้น ช้อสตัย ๔. التَّاجِرُ أَمِينٌ
๕. ผู้ขัดสนนั้น (คือผู้) ต้องการ ๕. الْفَقِيرُ مُحْتَاجٌ
๖. รองเท้านั้น ใหม่ ๖. الْحِذَاءُ جَدِيدٌ
๗. สวน (ดอกไม้) นั้น กว้าง ๗. الْحَدِيقَةُ فَسِيحَةٌ
๘. ต้นไม้นั้น มีผล ๘. الشَّجَرَةُ مُثْمِرَةٌ

ให้นักเรียนจำคำแปลประโยคขึ้นประกอบด้วย مبتدا
 และ خبر จงให้สละทำคำให้อีกด้วย

๑. เหล็กนั้น (เป็น) โลหะ ๑. الْحَدِيدُ مَعْدِنٌ
๒. เสื่อฟ้านั้น สอาด ๒. الْأُتُوبُ تَطْيِيفٌ

๓. จักรยาน ^๕ นั้น เร็ว	۳. الدَّرَاجَةُ سَرِيعَةٌ
๔. ม้าน ^๕ นั้น ขาว	۴. السَّرِيرُ طَوِيلٌ
๕. หนังสือ ^๕ นั้น (มีสี) ขาว	۵. الْكِتَابُ أَبْيَضٌ
๖. ห้อง ^๕ นั้น แคบ	۶. الْغُرْفَةُ ضَيِّقَةٌ
๗. เก้าอี้ ^๕ นั้น ใหม่	۷. الْكُرْسِيُّ جَدِيدٌ
๘. ร้อน ^๕ นั้น จืด	۸. الْحَرُّ شَدِيدٌ
๙. หะซัน (คือ) ผู้เดินทาง	۹. حَسَنٌ مُسَافِرٌ
	۱۰. اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
๑๐. อัลลอห์ (คือ) ผู้สร้างทุกสิ่ง	

ให้นักเรียนสังเกตคำแปลประโยคต่อไปนี้ จะเห็น
ได้ว่า คำ مُبْتَدَأ และ خَبَر ต้อง مَذْكُر และ مُؤَنَّث
ด้วยกัน, ตลอดจน مَثْنَى และ جَمْع ก็ต้องตรงกันเสมอ

๑. เด็กชาย ^๕ นั้น เล็ก	۱. الْوَلَدُ صَغِيرٌ
๒. เด็กหญิง ^๕ นั้น ร้องไห้	۲. الْبِنْتُ بَاكِئَةٌ

๓. ตะวัน ^{ขึ้น} ขึ้น ^{الشمس طالعة}
๔. ชายสองคนนั้น ^{จับ} ทั้งสอง ^{الرَّجُلَانِ مَرِيضَانِ}
๕. ไก่ตัวเมียนั้น (ถูก) เชือด ^{الدَّجَاجَةُ مَذْبُوحَةٌ}
๖. ขนมห้างสอง (แผ่น) นั้น ^{อ่อน} ทั้งสอง ^{الرَّغِيفَانِ نَاعِمَانِ}
๗. หนังสือสองเล่มนั้น ^{มี} ประโยชน์ ^{أَلَكِتَابَانِ مُفِيدَانِ} ทั้งสอง
๘. ^{มิ} ตะเกียงสองดวงนั้น ^{สว่าง} ทั้งสอง ^{الْمِصْبَاحَانِ مُنِيرَانِ}
๙. ปลาสองตัวนั้น ^{ว่ายน้ำ} ทั้งสอง ^{السَّمَكَانِ سَابِحَانِ}
๑๐. ^{ผู้} พวกเดินทางนั้น ^{มา} ทางหมด ^{الْمُسَافِرُونَ حَاضِرُونَ}
๑๑. ^{อัล} รินบัต ^{เจ} ฆาลาต ^{الرِّيْنَبَاتُ جَالَاتُ}
๑๒. ^{ไซ} หนับ ^{เหล} ถานัน ^{นั่ง} ทั้งสิ้น ^{الْكُتُبُ جُدُودٌ}
๑๓. หนังสือ ^{เหล} ถานัน ^{ใหม่} ทุกเล่ม ^{أَلْكُتُبُ جُدُودٌ}
๑๔. ^{อัล} ฆุจร ^{ตาน} ฎิฟัตาน ^{أَلْخُجْرَتَانِ نَظِيفَتَانِ}
๑๕. ^{ห้อง} สอง ^{ห้อง} หนัน ^{สะอาด} ทั้งสอง ^{هَوْنِ}

๑๔. السَّيَّارَتَانِ سَرِيعَتَانِ
 ๑๔. รถยนต์สองคัน^๕ เร็ว^๕ทั้งสอง
 ๑๕. مَعْوَنٌ خَوْفٌ
 ๑๕. แมว^๕ น^๔ เซอ^๕
 ๑๖. الْجَمَلُ صَبُورٌ
 ๑๖. อูฐ^๕ น^๔ อดทน^๕นัก

أَجْمَلَةُ الْفَعْلِيَّةِ

جملة فعلية ^๕ว่าด้วยเรื่อง

เตือน

ประโยคที่มี فعل นำหน้า เรียกว่า جملة فعلية
 (คือประโยคที่ประกอบด้วย فعل กับ فاعل นั้นเอง)

الأمثلة

(ตัวอย่าง)

๑. فاءแลบแล้ว
 ๑. لَمَعَ الْبَرْقُ

๒. หิมะ ตก	۲. يَسْقُطُ السَّجُّ
๓. ฝน จะลง	۳. يَنْزِلُ الْمَطَرُ
๔. หनाव (เย็น) กำลังจัด	۴. يَشْتَدُّ الْبَرْدُ
๕. จงเด็ด ดอกกุหลาบนั้น	۵. اِقْطِفِ الْوَرْدَةَ
๖. จงเอา หนังสือนั้น	۶. اخْذِ الْكِتَابَ

ให้นักเรียนอ่านคำอธิบายเป็นภาษาอาหรับต่อไป

كُلُّ جُمْلَةٍ تَرْكَبُ مِنْ فِعْلٍ وَفَاعِلٍ تُسَمَّى جُمْلَةً فَعْلِيَّةً

แปลว่า

ประโยคต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย فعل กับ فاعل
เรียกว่า جُمْلَةٌ فَعْلِيَّةٌ

ให้นักเรียนหัดแปลประโยคต่อไป, ให้ตอบว่าเป็น جُمْلَةٌ
อะไร? مِ. فِعْلٍ อะไรหน้าหน้า (ให้สังเกตคำแปล)

๑. ฝานั่นนั้น เอนแล้ว	۱. مَالَ الْجِدَارُ

๒. ไม่นั้น แตกแล้ว	يَنْكَسِرُ الْخَشَبُ
๓. นักเรียนนั้น มีชัยแล้ว	اِنْتَصَرَ التِّلْمِيزُ
๔. กระดาษนั้น ถูกลอก	يَتَمَزَّقُ الْوَرَقُ
๕. ชายนั้น ร้องทุกข์	يَشْكُو الرَّجُلُ
๖. ถ่านนั้น ไหม้แล้ว	اِحْتَرَقَ الْفَحْمُ
๗. เด็กเหล่านั้น กำลังเข้าแถว	يَصْطَفِ الْأَوْلَادُ
๘. ไฟ ดับ	تَنْطَفِئُ النَّارُ

ให้นักเรียนจำคำแปลประโยคที่เป็น جملة فعلية ต่อไป
 และจงสังเกตว่า فاعل บางคำมิได้แสดงว่าเป็นผู้กระทำ
 แต่ได้แสดงว่า อาการนั้นบังเกิดขึ้นแก่คำที่เป็น فاعل

๑. สวนนั้น ได้เกิดผลไม้	اُنْمَرَ الْبُسْتَانُ
๒. ตะเกียง ดับ	يَنْطَفِئُ الْمِصْبَاحُ
๓. ตะวัน ขึ้น	تُشْرِقُ الشَّمْسُ
๔. ดวงจันทร์ ขึ้นแล้ว	طَلَعَ الْهِلَالُ

๕. ดาวเหล่านั้น ตก	٥. تَنْزِلُ النُّجُومَ
๖. ความมืด ได้หายไป	٦. زَالَ الظُّلَامُ
๗. ไก่ จัน	٧. يَصِيحُ الدِّيكُ
๘. พา เดิน	٨. يَمْشِي الحِمَارُ

الْجُمْلَةُ الْأِسْمِيَّةُ

ว่าด้วยเรื่อง جمله اسمیه

อธิบาย

ประโยคที่มี اسم ซึ่งเป็น مبتدا นำหน้า เรียกว่า
 جمله اسمیه (คือประโยคที่ประกอบด้วย مبتدا กับ
 خبر นั่นเอง)

(ตัวอย่าง)

๑. บ้านนั้น กว้าง ๑. ۱. الدَّارُ وَاسِعَةٌ
 ๒. ۲. الْجَوُّ مُعْتَدِلٌ
 ๒. อากาศนั้น ปานกลาง (ไม่ร้อน, ไม่หนาว)
 ๓. ۳. الشَّارِعُ مُزْدَحِمٌ
 ๓. ถนนนั้น อัดแอ (เต็มไปด้วยผู้คน)
 ๔. ۴. الطَّرِيقُ ضَيِّقٌ
 ๔. ทางนั้น แคบ
 ๕. ۵. الْفَأْرَةُ مُخْتَبِئَةٌ
 ๕. หนูนั้น ซ่อนอยู่

ให้พวกเรานำคำอธิบายต่อไป

كُلُّ جُمْلَةٍ تَرْكَبُ مِنْ مُبْتَدَأٍ وَخَبَرٍ تُسَمَّى جُمْلَةً إِسْمِيَّةً

แปลว่า

ประโยคต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย مبتدا กับ خبر
เรียกว่า جملة اسمية

ต่อไปนี้ให้นักเรียนจำคำแปลประโยคซึ่งประกอบ
 مؤنث - مذکر ให้สังเกตสระและ

๑. ต้นอินทผาล้านั้น สูง	١. النَّخْلَةُ رَفِيعَةٌ
๒. โรงเรียนนั้น ใกล้	٢. الْمَدْرَسَةُ قَرِيبَةٌ
๓. รองเท้านั้น คับ	٣. الْحِذَاءُ ضَيِّقٌ
๔. ข้างนั้น ใหญ่ (โต)	٤. الْفِيلُ عَظِيمٌ
๕. งูนั้น ยาว	٥. الْأَسْبَابُ طَوِيلٌ
๖. คนใช้นั้น เกียจคร้าน	٦. الْخَادِمُ كَسْلَانٌ
๗. คนใช้นั้น กลัว	٧. الْمَرْيُضُ خَائِفٌ
๘. ขานนั้น (มี) สรรพคุณ	٨. الدَّوَاءُ مُفِيدٌ

ให้นักเรียนจำคำแปลประโยคที่เป็น جملة اسميه และ
 ให้สังเกตเรื่อง مذکر และ مؤنث ถ้าเห็นว่าท้ายคำ
 ใดไม่มีสระ ก็จงเติมให้ถูกต้องด้วย

๑. น้ำตาลนั้น หวาน	١. السُّكَّرُ حُلْوٌ

๒. ขาน ^๕ น ขม	۲. الدَّوَاءُ مُرٌّ ۳
๓. โต ^๕ น ^๕ น กลม	۳. الْمَائِدَةُ مُسْتَدِيرَةٌ ๔
๔. ห้อง ^๕ น ^๕ น มีด	๔. الْفَرْقَةُ مُظْلِمَةٌ ๔
๕. ภาพ ^๕ น ^๕ น เก่า	๕. الصُّورَةُ قَدِيمَةٌ ๔
๖. เชื้อ ^๕ ก ^๕ น ^๕ น ขาว	๖. الْحَبْلُ طَوِيلٌ
๗. ขน ^๕ ม ^๕ บ ^๕ ง ^๕ น ^๕ น แห้ง	๗. الرَّغِيفُ جافٌ /
๘. ประ ^๕ ต ^๕ น ^๕ น เป็ด ^๕ อยู่	๘. الْبَابُ مُغْلَقٌ /
๙. สนา ^๕ ม ^๕ น ^๕ น กว้าง	๙. الْمَيْدَانُ فسيحٌ
๑๐. ไฟ ^๕ น ^๕ น ลุก ^๕ ไฟ ^๕ ลง ^๕ อยู่	๑๐. النَّارُ مُشْتَعِلَةٌ

التمرين السابع

แบบฝึกหัดที่ ๗

ประโยคต่าง ๆ ต่อไปนี้ ให้นักเรียนหาข้อสังเกต
แล้วตอบว่า ประโยคใดเป็น جملة فعلية ตามที่ได้อธิบาย
มาแล้ว (ให้สังเกตเวลา)

(جملة فعلية นั้น ประกอบด้วยเวลา)

(جملة اسمية นั้น ไม่ประกอบด้วยเวลา)

๑. นานัน นิ่ง . ١. الْمَاءُ رَاكِدٌ
๒. ผนังตักถนน ได้พังลงแล้ว . ٢. انْهَدَمَ الْجِدَارُ
๓. ยึดดั่ง البرดใน الشتاء . ٣. يَشْتَدُّ الْبَرْدُ فِي الشِّتَاءِ
๔. ขาวนา ได้เกี่ยว ข้าว . ٤. حَصَدَ الْفَلَّاحُ الْأَرْضَ
๕. พ่อค้า กำลังเร่ร่อน ใน เมือง . ٥. يَجُولُ التَّاجِرُ فِي الْبَلَدِ

๖. คนไข้ จะสวมบังเหียนม้า مُسْرِجُ الْحِصَانِ
 ๗. กระเจียน^๕ แดง أَلْزُجَاجُ مَكْسُورٌ
 ๘. แมว^๕ หิว أَلْقِطُ جَائِعٌ
 ๙. หน้าต่างเหล่านี^๕ ไปตอ^๕อยู่ أَلنَّوَاقِدُ مُمْفَتْحَةٌ
 ๑๐. ทร^๕ ด^๕จ^๕ม^๕ الْمَدِينَةُ بِالسُّكَّانِ
 ๑๐. นคร^๕ นั้น กำลังแน่น ด้วย พลเมือง
 ๑๑. ฝน จะลง จาก พ้า الْمَطَرُ مِنَ السَّمَاءِ

ถาม جملة فعلیه กับ جملة اسمیه นั้น มีความหมายต่างกัน
 อย่างไร ? (มีความหมายเกือบเหมือน
 กัน หากแต่ว่า جملة فعلیه นั้น บอกถึงอาการ
 ที่เกิดขึ้น เมื่อไร เวลาใดเท่านั้น)

ถาม ถ้าไม่ประสงค์จะบอกเวลา ใช้ประโยคชนิดใด ?
 (جملة اسمیه ใช้)

ถาม ถ้าจะบอกให้รู้ว่าใคร ทำอะไร เวลาใด ต้อง
 ใช้ประโยคชนิดใด ? (جملة فعلیه ใช้)

ตัวนักเรียนจะสังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

๑. เด็กชาย^๕นอน ۱. أَوْلَدُ نَائِمٌ
- เด็กชาย^๕นอนแล้ว نَامَ الْوَلَدُ
- เด็กชาย^๕กำลัง - จะนอน يَنَامُ الْوَلَدُ
๒. ตะวัน^๕ขึ้น ۲. أَلْشَّمْسُ مُشْرِقَةٌ
- ตะวัน^๕ขึ้นแล้ว أَشْرَقَتِ الشَّمْسُ
- ตะวัน กำลัง - ขึ้น مُشْرِقُ الشَّمْسِ
๓. ฝน^๕มาก ۳. الْمَطَرُ كَثِيرٌ
- ฝน^๕มากแล้ว كَثُرَ الْمَطَرُ
- ฝนกำลัง - จะมาก يَكْثُرُ الْمَطَرُ
๔. ห้อง^๕มืด ۴. الْحُجْرَةُ مُظْلِمَةٌ
- ห้อง^๕มืดแล้ว أَظْلَمَتِ الْحُجْرَةُ
- ห้อง^๕กำลัง - จะมืด مُظْلِمُ الْحُجْرَةِ

ต่อไปนี้ให้นักเรียนสังเกตว่า ประโยคที่เป็น جملة فعلية
ซึ่งไม่ประสงค์จะบอกเวลา เมื่อได้เปลี่ยนให้กลายเป็น

جمله اسمیه ก็จะมีความหมายเท่ากัน

๑. หนังสือ ^๕ นั้น มีประโยชน์	{ ۱. يَنْفَعُ الْكِتَابُ
الْكِتَابُ نَافِعٌ
๒. กุญแจ ^๕ นั้น หาย	{ ۲. يَضِيعُ الْمِفْتَاحُ
الْمِفْتَاحُ ضَائِعٌ
๓. รถไฟ ^๕ นั้น เร็ว	{ ۳. يُسْرِعُ الْقِطَارُ
الْقِطَارُ سَرِيعٌ
๔. สวน ^๕ นั้น มีผลไม้	{ ۴. يُثْمِرُ الْبُسْتَانُ
الْبُسْتَانُ مُثْمِرٌ
๕. ตะเกียง ^๕ นั้น สว่าง	{ ۵. يُضِيْقُ الْمِصْبَاحُ
الْمِصْبَاحُ مُضِيْقٌ

ต่อไปนี้ให้ นักเรียนหัดเรียงความ เรื่อง “ผลส้ม”
เมื่อจำคำแปลบางคำขึ้นใจได้แล้ว นักเรียนก็จะสามารถ
ตอบคำถามต่อไปนี้เป็นภาษาอาหรับได้ถูกต้อง

ให้นักเรียนจดคำแปลต่อไปนี้ แล้วเล่าท่องไป
จนกว่าจะจำได้

จะ	نعم	รูปของมัน	شكلها
ฉันได้กินมันแล้ว	أكلتها	กลม	مُسْتَدِيرَةٌ
เปรี้ยว	حامضة	เหลือง	صَفْرَاءُ
และ	و	มัน (ผลส้ม)	هي
ถูก (ราคา)	رَخِيصَةٌ	อะร่อย	لَذِيذَةٌ
แท้ ๆ	جِدًّا	ฉันได้ซอมัน	اشتريتها
		๒๐ ส.ต.	بِعِشْرِينَ سَكَا

ให้นักเรียนหัดแปลคำถามต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบ
เป็นภาษาอาหรับ ให้เป็นประโยคที่ได้ความชัดเจน

๑. รูปผลส้ม เป็นอย่างไร ? ١. مَا شَكْلُ الْبُرْتُقَالَةِ
๒. สีของมัน เป็นอย่างไร ? ٢. مَا لَوْنُهَا
๓. มันอ่อน หรือแข็ง ? ٣. أَنَا عَمَّةٌ هِيَ أَمْ خَشِينَةٌ
๔. หวานได้ กิน ผลส้มแล้วหรือ ? ٤. هَلْ أَكَلْتُ بُرْتُقَالَةً

๐. كَيْفَ وَجَدْتَ طَعْمَهَا

๕. ท่านรู้รสชาติของมันเป็นอย่างไรร ?

๖. بِكُمْ تَشْتَرِي الْبُرْتُقَالَ

๖. ท่านซื้อผลส้มด้วยราคาเท่าไร ?

อนึ่ง การที่นักเรียนจะเขียน คำตอบ เป็น ภาษาอาหรับ ได้ถูกต้องนั้น นักเรียนจะต้องหากระดานเปล่ามาหนึ่งแผ่น เพื่อหาคำแปลภาษาไทยต่อไปนี้ ให้เป็นภาษาอาหรับ

๑. รูปของมัน กลม

๒. สีของมัน เหลือง

๓. มัน อ่อน

๔. จี๊ มันได้กินมันแล้ว

๕. รสของมันเปรี้ยว และอ่อย

๖. มันได้ซื้อมัน ๒๐ สตางค์

๗. (ราคา) ถูก แท้ๆ

نصبُ الفعلِ المضارعِ

نصب ที่ فعل مضارع ว่าด้วย

อธิบาย

ถ้า فعل مضارع (فتحه) نصب จะ فعل مضارع
หากมีคำ حروف نصب ต่อไปในหน้า คือ:—

ฉัน, กระนั้น	أذن		จะ,ว่าจะ,ถ้าและ,การที่	أَنْ
เพื่อ เพราะ	كَيْ		จะไม่	لَنْ

الأمثلة

(ตัวอย่าง)

สำหรับ أَنْ

١. أريدُ أَنْ أَكْتُبَ الدَّرْسَ

๑. ฉันต้องการ จะ เขียนบทเรียน

٢. أَرَجُوا أَنْ يَعْتَدِلَ الْجَوُّ

๒. ฉันหวัง ว่า อากาศ จะ ปานกลาง

٣. أُرِيدُ أَنْ يَحْضُرَ الْخَادِمُ

๓. ฉันต้องการ ถ้า และ คนใช้ เข้ามา

٤. يَسْرُرُنِي أَنْ تَزُورَنَا

๔. ทำให้ฉันยินดี การที่ ท่าน เยี่ยม เรา

لَنْ สำหรับ

๑. ฉัน จะไม่ โกหก ١. لَنْ أَكْذِبَ

๒. ฉัน จะไม่ ดี เหมือน ٢. لَنْ أَضْرِبَ الْقِطْعَ

٣. لَنْ يَفُوزَ الْكُفْلَانُ

๓. จะไม่ เป็น ผลสำเร็จ ผู้ เกียจคร้าน นั้น

إِذَنْ สำหรับ

١. إِذَنْ تُقِيمَ عِنْدَنَا

๑. ฉัน ท่านจะพักอยู่ที่ (บ้าน) เรา (ได้)
(ตอบคำถามผู้พูดว่า ฉันจะไปเที่ยวพระนคร)
۲. اِذْنَ تَرْبَحَ تِجَارَتُكَ
๒. กระนั้น สินค้าของท่าน จะมีกำไร
(ตอบคำถามผู้พูดว่า ฉันจะเป็นคนซื้อสัตว์)
۳. اِذْنَ يُفْسِدَ الْهَوَاءُ
๓. ฉัน อากาศจะเสีย (ไม่ปลอดภัยไปร้ง)
(ตอบคำถามผู้พูดว่า ฉันจะเปิดหน้าต่างเหล่านั้น)

สำหรับ كَى

๑. ฉันได้มา เพื่อ จะเล่าเรียน . ۱. جِئْتُ كَىْ اَتَعَلَّمَ
๒. ฉัน ได้ออกไป เพื่อ จะเที่ยวเล่น . ۲. خَرَجْتُ كَىْ اَتَلْعَزَّهْ
๓. ฉัน เล่าเรียน เพราะ จะรับใช้ประเทศชาติ . ۳. اَتَعَلَّمْتُ كَىْ اَخْدُمُ الْوَطَنَ

ให้นักเรียนอ่านคำอธิบายเป็นภาษาอาหรับต่อไป

يُنْصَبُ الْفِعْلُ الْمَضَارِعُ مَتَى سَبَقَهُ أَحَدُ النِّوَاصِبِ الْأَرْبَعَةِ
وَهِيَ أَنْ وَلَنْ وَإِذَنْ وَكَيْ

แปลว่า

จะ نصب เมื่อมี (คำที่ทำให้ نصب)
คำหนึ่งคำใดใน & คำต่อไปนี้หน้าหน้า คือ:—

كى - إذن - لن - أن

หมายเหตุ

ถ้า فعل مضارع ไม่มีคำเหล่านี้หน้าหน้าจะ رفعทันที

ต่อไปนี้ เมื่อนักเรียนได้สังเกตคำแปลแล้ว จงชี้ว่า
คำใดเป็น فعل مضارع ที่ نصب และจงตอบด้วยว่า
ทำไมจึง نصب ให้สังเกตคำที่เป็น فاعل และ مفعول به ด้วย

١. لَنْ يَبِيعَ أَبِي حَصَانَةَ

๑. บิดานั่น จะไม่ขาย ม้าของท่าน

٢. هَزَزْتُ الشَّجَرَةَ كَيْ يَسْقُطَ ثَمَرُهَا

๒. ฉันได้เขย่าต้นไม้^๕นั้น เพื่อ^๔ลูกมันจะหล่น

٣. لَا يَجُوزُ لِلنَّاسِ أَنْ يَجْلِسَ فِي مَجْرَى السَّوَاءِ

๓. ไม่ให้^๕บุคคลนั่ง ในทางเดินของลม

٤. فَتَحْتُ السَّمَاءَ فَذَكَى يَتَجَدَّدَ هَوَاؤُهَا

๔. ฉันได้เปิด หน้าต่าง เหล่า^๕นั้น เพื่อ^๔จะได้เปลี่ยน
อากาศใหม่

٥. كُنْ مُؤَدِّبًا كَيْ تَكُونَ مَحْبُوبًا

๕. จงเป็นผู้^๕มี^๕ธยา^๕ศัย เพื่อ^๔ท่านจะเป็นที่รักใคร่

٦. يَشْتَغِلُ مُحَمَّدٌ بِالنَّهَارِ كَيْ يَسْتَرِيحَ بِاللَّيْلِ

๖. มะหมัดทำงาน(ใน)กลางวัน เพื่อ^๔พักผ่อนกลางคืน

٧. يَجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تُنَظِّفَ اسْمَانِكَ كُلَّ يَوْمٍ

๗. จำเป็น^๕ท่านต้องทำความสะอาด พื้นของท่านทุกวัน

٨. إِذْنٌ يَصِيحُ بِدَنْكَ

๘. ฉะนั้นร่างกายของท่านจะเป็นสุข

(ตอบคำที่ผู้พูดว่า ฉันจะหักถอนแต่หัวคำ)

٩. اِذْنَ يَضْعَفُ بَصْرُهُ

๕. กระนั้นสายตาของเขาจะอ่อนแอ (เสียวสายตา)

(ตอบคำที่ผู้พูดว่า เขาอ่านหนังสือในที่ชุมนุม)

١٠. يَتَغَبُّ الْإِنْسَانُ فِي صَغَرِهِ كَيْ يَسْتَرْجِحَ فِي كِبَرِهِ

๑๐. บุคคลจะเห็นจเห็น้อยในเมื่อเขาเป็นเด็ก เพื่อจะ
พักผ่อนในเมื่อเขาเป็นผู้ใหญ่

ให้นักเรียน หักแปลงจำนวน ของ ประโยค ภาษา อาหรับ
เพื่อความชำนาญยิ่งขึ้น

١. يَسْرُنِي أَنْ تَكْتُبَ

๑. การที่ท่านเขียน ทำให้ฉันยินดี

(รวมความ يَسْرُنِي أَنْ تَكْتُبَ เป็น فاعล ของคำ)

٢. يَا كُلُّ الْإِنْسَانِ كَيْ يَشْبَعَ

๒. คนกิน เพื่อจะอิ่ม

۳. الْحَسُودُ لَنْ يَسُودَ

๓. คนอิจฉาริษยา จะไม่เป็นใหญ่

۴. التَّالِمُ ذُو الْكَسَلِ لَنْ يَنْجَحَ

๔. นักเรียน ซึ่งเกียจคร้าน จะไม่สำเร็จ

۵. لَا يَسْتَطِيعُ الْأَعْمَى أَنْ يَسِيرَ

๕. คนตาบอด ไม่สามารถ จะเดิน (ได้)

ต่อไปนี้นักเรียนพึงสังเกตว่า จำนวนภาษาอาหรับ
นั้น ไม่อาจแปลให้ตรงกับตรงมากกับภาษาไทยได้เสมอไป
ซึ่งแต่ละถ้อยคำใช้กันโดยเฉพาะ ซึ่งแม้จะผันแปลไป
ตรง ๆ ก็จะมีผู้ติงเคอะเขินเป็นที่สุด.

۱. عَلَى الْمُسَافِرِ أَنْ يَتَزَوَّدَ

๑. ผู้เดินทาง จำต้องหาเสบียง

۲. سَأُحْدِثُ لَكَ كِتَابًا

๒. ฉันจะให้หนังสือแก่ท่านสักเล่มหนึ่ง เป็นของขวัญ

(فعل مضارع) ถ้ามี سين นำหน้าจะหมายถึงอนาคตโดยเฉพาะ

۳. إِذْنًا شُكْرًا كَثِيرًا

๓. ฉะนั้น ฉันทจะขอบคุณท่านมาก

۴. سَا زَرَعُ تَخْلَاوَعِبَاءُ وَرُمَانَا

๔. ฉันทจะปลูกอินทผลัม, องุ่น, และทับทิม

۵. لَا يَنَامُ هَذَا الطِّفْلُ إِلَّا قَائِلًا

๕. เด็กคนนั้น นอนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

۶. لَا يَدَّخِرُ هَذَا الرَّجُلُ مِنْ مَالِهِ شَيْئًا

๖. ชายคนนั้น ไม่เก็บทรัพย์สินของเขาไว้บ้างเลย

۷. سَمَطِرُ السَّمَاءِ بَعْدَ قَلِيلٍ

๗. ประเดี๋ยว ฝนก็จะตก

۸. عَلِمْتُ أَنَّ صَدِيقَنَا مَرِيضٌ

๘. ฉันทได้ทราบว่า สหายของเราเจ็บ

۹. إِذْنًا زُورًا

๙. ฉะนั้น ฉันทจะไปเยี่ยมเขา

التمرين الثامن

แบบฝึกหัดที่ ๘

ให้นักเรียนนำ أن หรือ كي มานำหน้า فعل مضارع ในประโยคต่อไปนี้ตามสมควร ซึ่งจะสังเกตได้จากคำ แปลภาษาไทย แล้วให้สละท้ายคำ فعل مضارع โดยถูกต้องด้วย

๑. ฉันอยาก จะ เดินทาง اِحْبُ... اَسَافِر
๒. ฉันได้รีบ เพื่อ จะทัน รถไฟ اَسْرَعْتُ... اُدْرِكُ الْقِطَارَ
๓. ทำให้ฉัน เจ็บ (ใจ) การที่ ท่านทรมาณสัตว์ يُؤْلِمُنِي... مُعَذِّبِ الْحَيَوَانَ
๔. ฉันได้มา เพื่อ สวัสดี ต่อท่าน جِئْتُ... اُسَلِّمُ عَلَيْكَ

๕. أَطَاعَ.... يُحِبُّهُ أَبُو

๕. เขาได้ปฏิบัติตาม เพื่อ บิดาเขาจะรัก

ประโยคต่อไปนี้นักเรียนพึงสังเกตว่า فعل مضارع ทุกคำ ไม่มีอะไรนำหน้าจึงต้อง رفع ให้นักเรียนเอา لن มาหน้าหน้าทุกคำ แล้วให้สระถูกต้องด้วย.

๑. ผู้ที่หายไป จะกลับมา يَعُودُ الْغَائِبُ

๒. مُحَمَّدٌ يَتَأَخَّرُ فِي الصَّبَاحِ

๒. มุฮัมมัดล่าช้า ใน เวลาเช้า

๓. اسَافِرُ وَخَدِي

๓. ฉันจะเดินทาง แต่ล่าพัง (คนเดียว)

๔. الْمَذْنِبُ يَعُودُ إِلَى ذَنْبِهِ

๔. คนบาป จะกลับไป (ทำ) บาป

๕. ابْطِئْ فِي الْمَشْيِ

๕. ฉันจะทำให้ช้า ในการเดิน

ให้นักเรียนหัดแปลคำตอบต่อไปนี้ ซึ่งประกอบด้วย
 فعل مضارع ที่ نصب เพื่อจะไปตอบคำถามซึ่งจะได้ให้
 แปลต่อไปเป็นลำดับ.

๑. أَخْشَى أَنْ تَحْتَرِقَ ثِيَابِي

๑. ฉันกลัว ว่า มันจะไหม้เสื้อผ้าของฉัน

๒. لَنْ أَخَالَفَ أَمْرَهُ

๓. ฉันจะไม่กระทำความผิด คำสั่งของท่าน (ครู)

๓. الْحَبِيبُ أَنْ أَكُلَ الْعِنَبَ

๓. ฉันชอบ (การที่ฉันจะ) กินผลองุ่น

๔. كَيْ أَنْتَ مَلَمَ

๔. เพื่อฉัน จะเล่าเรียน

๕. كَيْلَا يَتَطَايَرُ الْغُبَارُ

๕. เพื่อฝุ่น จะ (ไต่) ไม่ปลิว

คำถาม

๑. مَا الَّذِي تَخْشَاهُ إِذَا الْعَيْتُ بِالنَّارِ

๑. ท่านกลัวอะไร เมื่อท่าน (ได้) เล่นกับไฟ ?

٢. هَلْ تُخَالِفُ أَمْرَ مُعَلِّمِكَ

๒. ท่านกระทำผิดคำสั่ง ครูของท่านหรือเปล่า ?

٣. مَاذَا تُحِبُّ أَكْلَهُ مِنَ الْفَاكِهَةِ

๓. ท่านชอบกิน ผลไม้อะไรบ้าง ?

٤. لَمْ دَخَلْتُ الْمَدْرَسَةَ

๔. ท่าน (ได้) เข้า โรงเรียนทำไม ?

٥. لَمْ تُرْسِ الشَّوَارِعَ بِالْمَاءِ

๕. ทำไมเขาจึง รดถนน ด้วยน้ำ

تمرین فی الاعراب

ฝึกหัดกระจายคำ

(เป็นภาษาอาหรับ)

ตัวอย่างที่ ๓

ฉันต้องการ(ให้)คนใช้ เขามา اُرِيدُ أَنْ يَحْضُرَ الْخَادِمُ

اُرِيدُ : فعل مضارع مرفوع (رفع) (สิ่งที่)

أَنْ : حرف نصب

يَحْضُرُ : فعل مضارع منصوب (نصب) (สิ่งที่)

الْخَادِمُ : فاعل مرفوع

ตัวอย่างที่ ๒

มุฮัมมัด จะไม่ทรمان สัตว์ لَنْ يُعَذَّبَ مُحَمَّدٌ الْخَيَوَانَ

لَنْ : حرف نصب

يُعَذَّبَ : فعل مضارع منصوب

مُحَمَّدٌ : فاعلٌ مرفوعٌ

الْحَيَوَانَ : مفعولٌ بِهِ منصوبٌ

(คำ ปฏิเสธในอนาคต)

ให้นักเรียนกระจายคำในประโยคทั้งสองต่อไปนี้ด้วยตนเอง
ทำนองเดียวกับที่ได้กระจายมาแล้ว.

١. جَلَسَ الْوَلَدُ كَيْ يَسْتَرِيحَ

๑. เด็กชายนั้น ได้นั่ง เพื่อพักผ่อน

٢. إِذْنَ يَذْهَبَ التَّعَبُ

๒. ฉะนั้น ความเหนื่อยหน่าย จะหายไป

جَزْمُ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ

จزم ที่ فعل مضارع ว่าด้วย

อธิบาย

ถ้า فعل مضارع (จะ) จزم (سكون หรือตัวแทน) ถ้า
หากมีคำ (حُرُف) ต่อไปนี้หน้าหน้า คือ:—

คำที่ فعل เจาะ จزم เดียว

จงให้	لَمْ + لَا أُمِرْ	لَمْ
อย่า (คำห้าม)	لَمْ + لَا نَاهِيَهُ	لَمْ

أمثلة

ตัวอย่างสำหรับ لَمْ

١. لَمْ يَحْفَظْ مُحَمَّدٌ دَرْسَهُ

๑. มุฮัมมัด มิได้ท่อง บทเรียนของเขา

๒. ฝน ลง มิได้ ชาติ $\text{لَمْ يَنْقَطِعْ نُزُولُ الْمَطَرِ}$

๓. $\text{لَمْ يَنْقَبِضْ أَحَدٌ (عَلَى) الْإِلَص}$

๓. มิได้ (มี) ใคร จับชะโมย

(คำ لَمْ ปฏิเสธในอดีต)

ตัวอย่างสำหรับ لَمَّا

๑. $\text{لَمَّا تَمَّ دُرُوسِي}$

๑. ฉันยังมีได้จบ บทเรียนของฉัน

๒. $\text{لَمَّا يُشْمِرُ بُنَاتُنَا}$

๒. (ต้นไม้) สวนเรา ยังมีได้ ออกผล

๓. $\text{لَمَّا يَدْخُلِ الْإِيْمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ}$

๓. ความเลื่อมใส ยังมีได้เข้า ในดวงใจแห่งท่านทั้งหลาย

ตัวอย่างสำหรับ لَا มَر

١. لِيَحْفَظَ كُلُّ تَلْمِيزٍ دَرَسَهُ

๑. จงให้นักเรียน ทุกคน เล่าท่อง บทเรียนของเขา

٢. لِيَلْزَمَ كُلُّ إِنْسَانٍ حَدَّهُ

๒. จงให้ทุกคน จำ (อยู่ใน) ขอบเขตต์ ของเขา

๓. لِيُنْفِقَ صَاحِبُ الْغِنَى مِنْ غَنَاهُ

ผู้มีความร่ำรวย บริจาค จาก ความร่ำรวยของเขา

ตัวอย่างสำหรับ لَا نَاهِيَةً คำห้าม

١. لَا تَأْكُلْ وَأَنْتَ شَبَعَانٌ

๑. ท่านอย่ากิน (กำลังที่) ท่านอิม

๒. อย่า หัวเราะ มาก { لَا تَضْحَكْ كَثِيرًا
لَا تَكْثِرْ مِنَ الضَّحِكِ

٣. لَا تُسْرِعْ فِي السَّيْرِ

๓. อย่า รีบ (ด่วน) ใน การเดิน

ต่อไปนี้เป็นคำที่ (فعل مضارع (جزم) สองคำ

(คำที่ ๑ เรียกว่า فعل شرط คำที่ ๒ เรียกว่า جواب شرط)

เมื่อใด	ถ้า, หากว่า	•	إِن
ที่ไหน	ฉันใด	•	إِذَا
แห่งใด	ใคร, ผู้ใด	•	مَنْ
แห่งใด	สิ่งใด, อะไร	•	مَا
อย่างไร	อย่างไร	•	كَيْفَمَا
สิ่งใด, คนใด, อันใด	เมื่อ, เมื่อไร	•	أَيُّ

الأمثلة

(ตัวอย่าง)

สำหรับ “ إِن ”

۱. إِن يَكْتُبْ مُحَمَّدٌ أَكْتُبْ

๑. ถ้า มุฮัมมัดเขียน ฉัน (ก็) เขียน

۲. إِنْ يَحْضُرُ مُعَلِّمٌ نَقْرَأْ

๒. หากว่า ครูมา เรา (ก็) อ่าน

۳. إِنْ يُسَافِرُ مُحَمَّدٌ تُسَافِرُ مَعَهُ

๓. ถ้า มะหมัดเดินทาง ท่านเดินทางกับเขา

۴. إِنْ تُعَدُّ نَعُدُّ

๔. หากว่า ท่านกลับ เรากลับ

สำหรับ “إِذَا”

۱. إِذَا تَتَعَلَّمُ تَتَقَدَّمُ

๑. ฉันใด ท่านศึกษา ท่าน (ก็) จะก้าวหน้า

۲. إِذَا تَتَأَدَّبُ تَتَمَدَّحُ

๒. ฉันใด ท่านมีอัธยาศัย ท่านจะได้รับ ความชมเชย

สำหรับ “مَنْ”

۱. مَنْ يَكْتُبُ دَرَسًا أَكْتُبُ

๑. ใคร เขียนบทเรียน ฉัน (ก็) เขียน

๒. مَنْ يَبْحَثُ يَجِدْ

๒. ผู้ใด ค้นหา เขาจะพบ

๓. مَنْ يَعْمَلْ سَوْءًا يُجْزِ بِهِ

๓. ผู้ใด ประพฤติชั่ว เขาจะได้รับสนอง (ด้วยมัน)
(การทวง ฝ เป็นตัวแทน ฝ คุน เป็นตัวแทน ฝ คุน)

สำหรับ “ مَا ”

๑. สิ่งใด ท่านทำ ฉันทำ مَا تَفْعَلْ أَفْعَلْ

๒. مَا تَحْضُلْ يَنْفَعُكَ

๒. สิ่งใด ท่านได้ไว้ มันจะเป็นคุณ แก่ท่าน

๓. مَا تَفْعَلْ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ

๓. ท่านทำการภักดี อะไร บ้าง อัลลอฮ์ทรงรู้

สำหรับ “ مِنْهَا ”

๑. مِنْهَا سَأَلْتُ اسْتَاذِي يُجِيبُ
๑. ฉันถาม อาจารย์ของฉัน อย่างไร ท่าน (ก็) ตอบ
๒. مِنْهَا تَفْعَلُ تَسْأَلُ عَنْهُ
๒. ท่านทำ อย่างไร (ก็) ท่านจะได้รับคำถาม
๓. مِنْهَا تَبْطِئُ تَظْهَرُ الْإِيَّامُ
๓. ท่านบดบัง อย่างไร วันคืนมันจะแจ้ง (ให้ปรากฏขึ้น)

สำหรับ “ مَتَى ”

๑. مَتَى يَأْتِ نَكَلِمُهُ
๑. เมื่อ เขามา เราจะพูด (กับ) เขา
- (การทั้ง يا เป็นตัวแทน سَكُون)
๒. مَتَى تَكْتُبُ يَكْتُبُ عَلَيَّ
๒. ท่านเขียน เมื่อไร อาลจะเขียน

۳. مَتَى أَقْرَأُ تَقْرَأُوا

๓. เมื่อ ฉันอ่าน เธอทั้งหลาย (ก็) อ่าน

(การทง ๙ นون เป็นตัวแทน سکون)

۴. مَتَى تَسْأَلُ اجِبْ

๔. ท่านถาม เมื่อไร ฉัน (ก็) ตอบ

สำหรับ “ اَيَّانَ ”

۱. اَيَّانَ تَمْضِ نَمْضِ

๑. เมื่อใด ท่านผ่านไป เราไป

(การทง ๙ يا เป็นตัวแทน سکون)

۲. اَيَّانَ تَكْتُبُ يَكْتُبُ حَسَنٌ

๒. เมื่อใด ท่านเขียน ฮะซันก็เขียน

๓. ขณะที่ใด اَيَّانَ تُطِيعُوا اللَّهَ يُسَاعِدْكُمْ

ท่านทั้งหลายปฏิบัติตามอัลลอฮ์ พระองค์ก็จะสง-

۱. أَنَّى تَقُمُّ يَقُمُّ سَعِيدٌ

๑. ท่านยืน แห่งใด สอิด (ก็) ยืน

۲. أَنَّى يَجْلِسُ الْعَالِمُ يُحْتَرَمُ

๒. ผู้ร่ำ แห่งใด (ก็) จะได้รับความเคารพ

۳. أَنَّى تَمْشِي تُصَادِفُ رِزْقَكَ

๓. ท่านเดินไป ไหน ท่านจะประสพ รัชกิจของท่าน

สำหรับ “ حَيْثُمَا ”

۱. حَيْثُمَا تَجْلِسُ يَنْجَلِسُ عَلِيٌّ

๑. ท่านนั่ง แห่งใด อาลี ก็นั่ง

۲. حَيْثُمَا تَتَفَقَّهُوا تَتَغَلَّبُوا

๒. แห่งใด ท่านทั้งหลายพร้อมใจกัน ท่านทั้งหลาย
(ก็) จะมีชัย

สำหรับ “ كَيْفَمَا ”

١. كَيْفَمَا تَجْلِسُ تَجْلِسُ

๑. ท่านนั่ง อย่างไร เรา (ก็) นั่ง

٢. كَيْفَمَا يَقْرَأُ اسْتَاذِي يَقْرَأُ

๒. อาจารย์ของฉัน อ่าน อย่างไร ฉัน (ก็) อ่าน

สำหรับ “ اَي ”

١. اَيُّ تَلْمِيزٍ يَجْتَهِدُ يَتَقَدَّمُ

๑. นักเรียน คนใด พยายาม เขาก็ก้าวหน้า

๒. หนังสือ ใด ที่ ฉัน ได้ ประโยชน์ จาก มัน

เล่มใด ท่านอ่าน (มัน) ท่านจะได้ประโยชน์จากมัน

٣. اَيُّ صَاحِبٍ صَاحِبُ

๓. ต่อคนใด ท่านคบเป็นมิตร ฉัน ก็ คบ (เป็นมิตร)

(กรรมนำหน้าประโยค)

التمرین التاسع

แบบฝึกหัดที่ ๙

ประโยคต่อไปนี้ให้นักเรียนชี้ว่าคำใดเป็น فعل مضارع
ที่ จزم และข้อใดถูกต้อง ? จزم คืออะไร ?

۱. غَامَتِ السَّمَاءُ وَلَمْ تُمَطِّرْ

๑. พายุได้มีลมพัดไปทั่วเมฆ และ (ทั้งๆ ที่) ฝน มิได้ตก

۲. لَمْ يَحْضُرْ حَسَنُ الْبَارِحَةِ

๒. ฮะซัน มิได้มา เป็นวานนี้

۳. لَا تَشْرَبْ وَأَنْتَ تَجِبْ

๓. ท่านอย่าดื่ม (กำลังที่) ท่านเจ็บเหนื่อย

۴. الْمُصْفُورُ لَمْ يَغْرَدْ

๔. นก (เล็ก) นั้น มิได้ ขับร้อง

۵. إِنْ تَقْرُبِ مِنَ النَّارِ تَشْعُرِ بِحَرِّ آرِهَا

๕. ถ้าท่านเข้าใกล้ (จาก) ไฟ ท่านจะรู้สึก (ด้วย)
ความร้อนของมัน

٦. إِنْ تَضْرِبَ قِطًّا يَخِمْشُكَ

๖. หากท่านตีแมว มันจะข่วนท่าน

٧. إِنْ مُتَّيَفَ شَيْئًا لَغَيْرِكَ تَدْفَعُ ثَمَنَهُ

๗. หากว่า ท่านทำสิ่งใด ของคนอื่นเสีย ท่านก็ให้
ราคาของมัน

٨. لَا تَبْلَعْ طَعَامًا قَبْلَ أَنْ تُجِيدَ مَضْغَهُ

๘. ท่านอย่า กลืนอาหาร ก่อน (จากการที่) ท่านจะ
เคี้ยวมันให้ดี (ແຫລກເສຍກ່ອນ)

٩. مَشَيْتُ كَثِيرًا وَلَمْ أَتَعَبْ

๙. ฉันได้เดิน มาก (และก็) ฉันมิได้เหนื่อย

تمرین فی الاعراب

ฝึกหัดกระจายคำ

การกระจายคำเป็นภาษาอาหรับเรียกว่า اعراب

ตัวอย่างที่ ๑

พะซัน มิได้ เดินทาง

لَمْ يُسَافِرْ حَسَنٌ

لم : حرف نفی و جزم (คำปฏิเสธและ จزم)

يسافر : فعل مضارع مجزوم (ถูก จزم)

حسن : فاعل مرفوع

ตัวอย่างที่ ๒

اِنْ يَزْرَعْ عَلِيٌّ يَخْصُدْ

ถ้า อาลี เพราะปลูก เขาจะเก็บเกี่ยว

إن : حرف يَجْزِمُ فِعْلَيْنِ (فعل สอง จزم)

يَزْرَعُ : فعل مضارع مجزوم
 عَيْلَى : فاعل مرفوع
 يَحْصُدُ : فعل مضارع مجزوم

ให้นักเรียนกระจายคำแปลประโยคต่อไปนี้ด้วยตนเอง

๑. สอิด มิได้ เห็นช้าง $\text{لَمْ يُبْصِرْ سَعِيدٌ فَيْلًا}$
๒. $\text{إِنْ يَضْرِبُ السَّائِقُ الْحِصَانَ يَتَأَلَمُ}$
๓. ถ้าคนขับตีม้า มันจะ (รู้สึก) เจ็บ

ให้นักเรียนจำคำในประโยคต่อไปนี้ แล้วจงแปลคำ

لَمْ นำหน้า فعل مضارع ทุกคำ และจงให้สระโดยถูกต้อง
 แล้วจงตั้งเหตุว่ามีความหมายต่างกันอย่างไร (ใน
 เมื่อ لَمْ นำหน้าแล้ว)

๑. สวนนั้น ออกผล (ไม่) $\text{يُسْمِرُ البُسْتَانُ}$
๒. $\text{يَحْضُرُ مُحَمَّدٌ مَعَ أَخِيهِ}$

๒. มุฮัมมัด มา กับน้องชายของเขา

۳. اُضِيعَ وَقْتًا فِي اللَّعِبِ

๓. ฉันทำให้เสียเวลา ในการเล่าเรียน

۴. الْقِطَارُ يَتَأَخَّرُ عَنْ مُوْعَدِهِ

๔. รถไฟ ล่าช้า จาก กำหนดของมัน

๕. ฉันจะหัด (การ) ว่ายน้ำ أَتَعَلَّمُ السِّبَاحَ

۶. الْفَلَاحُ يُحَلِّبُ بَبَرْتَهُ

๖. ชาวไร่ รีดนม วัวของเขา

ต่อไปนี้ให้นักเรียนนำ لَا نَاهِي (แปลว่า อย่า) มานำ
หน้า فعل مضارع ทุกคำ แล้วจึงให้สัตว์ท้ายคำให้ถูกต้องด้วย

۱. تَلَوْتُ يَدَيْكَ بِإِمْدَادٍ

๑. ท่านทำให้เปื้อน มือทั้งสองของท่าน ด้วยหมึก

๒. ท่านต่อสู้ (กับ) ตัวผึ้ง تَهَاجَمُ النَّمْلَ

๓. ท่านดื่ม ภายหลัง การวิ่ง *تَشْرَبُ بَعْدَ الْجَرْيِ*
๔. *تَتَلَيَّفُ أَثَاثَ الْمَنْزِلِ*
๕. ท่านทำให้ เครื่องเรือนเสีย
๕. ท่านเอา สิ่งที่ไม่ใช่ของท่าน *تَأْخُذُ مَا لَيْسَ لَكَ*

(จบเล่ม ๒ เล่ม ๓ มีต่อไป)

พิมพ์ที่ เกษมการพิมพ์ ๕๓ ซอยแมนไทย ตึกแยกมหานาค
พระนคร. นายอดุลย์ กุศลเกษม ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

๓๕ / กันยายน / ๒๔๙๗

นักศึกษา และผู้ ที่สนใจภาษาอาหรับทั่วไป !

อาหรับ-ไวยากรณ์

เป็นตำราที่จะให้ความรู้ และเป็นที่นำท่านไปสู่
การศึกษานี้ แม้แต่ท่านที่ภาษาอาหรับเพียงเล็กน้อย
ก็จะเรียนคำอ่านได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้แนะนำ
ท่านจะเป็นผู้ทบทวนทางภาษาศาสตร์ด้วยระยะเวลาอันสั้น.

พิมพ์ที่ ร.พ. เกษมการพิมพ์ เลขที่ ๕๓ ซอยแมนไทย
สี่แยกมหานาค พระนคร. นายอดุลย์ กุลเกษม
ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๑๕/กัณยายน/๕๓

ราคา ๔.๐๐ บาท